

Motion till riksdagen 2012/13:Ub19

**av Rossana Dinamarca m.fl. (V)
med anledning av prop. 2012/13:152**

Studiemedel i en globaliserad värld

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inte ska införas ett enhetligt studiemedelsbelopp för studier i Sverige och utomlands.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag och gör bedömningar som syftar till att skapa ett mer enhetligt och effektivt studiemedelssystem för studier utomlands. För det första föreslås att benämningen utlandsstudier ska införas i studiestödslagen (1999:1395) för studier utanför Sverige. För det andra föreslås att det i studiestödsförordningen (2000:655) bör klargöras vad som avses med utlandsstudier. För det tredje föreslås att studielån för utlandsstudier bör lämnas med samma lånebelopp som för studier i Sverige. För att inte begränsa de studerandes val av studieland föreslås det vidare att det bör införas ett nytt kompletterande merkostnadslån för utlandsstudier och en möjlighet till ett högre och mer flexibelt uttag av merkostnadslån för undervisningsavgifter. Regeringen framhåller dessutom vikten av stärkta kontroller av utbetalningar av studiemedel vid utlandsstudier.

Vidare föreslås att de nuvarande bestämmelserna om rätt till studiemedel för utlandsstudier i vissa delar bör anpassas till EU-rätten. Rätten till studiemedel för gymnasiala studier, till det högre studiebidraget inom studiemedlen och till tilläggsån föreslås därför vara i princip densamma för studier såväl inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz som i Sverige. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Fel! Okänt namn

Motivering

Vänsterpartiet anser i likhet med regeringen att det är positivt med ökad internationell rörlighet bland svenska studenter. De studerandes erfarenheter av studier utomlands gör dem bättre förberedda för yrkes- och samhällslivet och bidrar till att stärka Sverige som kunskapsnation i en alltmer globaliserad värld. Vänsterpartiet ser därför över lag positivt på de förslag som regeringen lägger fram i propositionen.

Vad gäller förslaget om att införa ett enhetligt studiemedelsbelopp för studier i Sverige och utomlands har vi dock en del invändningar. Dagens system för studielån vid utlandsstudier innebär att lånebeloppen, de s.k. landsbeloppen, är anpassade efter prisläget i respektive land. Regeringens argument för att förändra det rådande systemet med specifika landsbelopp vid studier utomlands är att nuvarande metod för att fastställa de specifika landsbeloppen har vissa brister. Regeringen framhåller att de fastställda landsbeloppen överstiger behovet av studiemedel och att de inte alltid återspeglar levnadsomkostnaderna i studieländerna. Dagens system har således, enligt regeringen, varit för generöst.

Regeringen vill därför avskaffa det nuvarande systemet med specifika landsbelopp och införa ett enhetligt system där studielån för utlandsstudier lämnas med samma belopp som för studier i Sverige. Enligt regeringens bedömning kommer det nya enhetliga studiemedelsbeloppet för utlandsstudier att täcka behovet av studiemedel i de flesta studieländer. För att inte begränsa de studerandes valfrihet i fråga om studieland föreslås ett nytt kompletterande merkostnadslån för utlandsstudier.

Enligt en granskning som Riksdag & Departement låtit göra innebär regeringens förslag en rejäl försämring jämfört med de villkor som gäller i dag. För studenter som väljer att studera i exempelvis USA eller Australien, två av de mest populära länderna bland svenska studenter, innebär regeringens förslag att studenterna får ett par tusen kronor mindre att röra sig med per månad. Det är en avsevärd försämring jämfört med dagens system, vilket bekymrar Sveriges förenade studentkårer (SFS).

Vänsterpartiet ser med oro på vilka konsekvenser regeringens förslag kan få. För det första finns en betydande risk att förändringarna av studiemedlets storlek leder till att möjligheterna till utlandsstudier inte förblir likvärdiga, utan beroende av att de studerande även har andra finansieringskällor än studiemedel. Det svenska studiestödet ska verka rekryterande och bidra till ett högt deltagande i utbildning. Vidare ska det utjämna skillnader mellan individer och grupper i befolkningen och i och med det bidra till ökad social rättvisa. Regeringens förslag till nytt studiemedelsbelopp vid utlandsstudier riskerar att motverka detta.

För det andra riskerar regeringens förslag att leda till att studenterna väljer bort vissa utbildningar och destinationer på grund av studiemedlets storlek. Det motverkar regeringens målsättning att de svenska studenternas internationella rörlighet ska öka. Det är viktigt att alla studenter har möjlighet att

Fel! Okänt namn på

studera i samtliga länder och att valet av utbildning och destination inte styrs av nivån på studiemedlet.

Nackdelarna med regeringens förslag till ett enhetligt studiemedelsbelopp för studier i Sverige och utomlands överväger fördelarna. Dagens system för studielån vid utlandsstudier bör därför inte ändras utan bibehållas i sin nuvarande form. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 27 maj 2013

Rossana Dinamarca (V)

Ulla Andersson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Jacob Johnson (V)

Josefin Brink (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)